

<p>versión: 2.a</p>	<p>Extrakt af Norderöe's Politiprotokol 1778-1830, med hensyn til Sysselets tilstand</p>
<p>1778</p>	<p><i>[Protokollin manglar eina ella nakrar síður. Tað fyrsta sum er skrivað, er góðkenningarformularurin við 3 undirskriftum]</i> .....æst ved Olai Laugtings Rett.. d 30te-Juli 1778 J. Hveding W. Hammesrhaimb Peder Wej.. <i>[løgm.] [fúti] [sor.]</i></p>
<p>1779</p>	<p>Anno 1778 d. 20. Augusti. I Anledning af den Kongl. Allernaadigste Forordning af 21. Maj 1777 var Jeg Poul Jacobsen Gierdum tillige med mine medfarende 2 Kaldsmænd nævnt Nichlas Niclassen og Joen Clemmendsen forsamlede i Møgledahl til at holde en Politie Ret og udforske og undersøge om eý Tormand eller Johann... Simon Andersens Sønner af bemelte Møgledahl kunde dömmes til tjeneste til nogen af dem som tjenestefol.. kunde behöve. - /... / sign 3... juli 1779</p>
<p>1780</p>	<p><i>[Sýslumaðurin hevur einki skrivað í protokollini. Niðan fyri standandi er ein álvarssom átekning. Skriftin er torfør at lesa]</i> Denne Protokol er vel foreviist for Olai La... Tings Retten i Thorshavn paa Færöerne ... 29 Juli 1780, men da den eý indeholder no... skrevet? da heller ikke oplæstes eller en...? tede for saavidt at Retten finder sig forbunden til at erklære, at den eý kan ledes? , end at denne saavel som övrige Sýsselmænd i d... Aar, paa Joen Weyhe Sýsselman i Österöe Sýssel nær, maa ansees at have brugt e... stor Efterladenhed, og langt fra at have vær... saaaarvaagne i deres Pligters opfyldelse, ... efter den Höj. Kongelige allernaadigste Foro... ning af 21. maj 1777 ... i henseende til Betleriets Indskrækelse, Sögte? Persohners pligtelse til tjeneste hos de til tjenestefolk trængende. Og dersom? finder sig beföjet til stricte at tilholde dem, som övrige Sýss... mænd i Hensigt til Tienestefolkenes antal</p>

	<p>at indgive een nöjagtig Fortegnelse in... September Maanedes udgang paa alle i der... Süsselen Befindende Familiers Mandtal med samt Omstændigheder, Alder og Jordbrugs Vigtighed . At deraf tydelig kan sees, om og hvilke de ere, som icke sidde med flere Folk end de til deres Jordbrugs Drift nöd- vændig behöve. Lige som og et tilfælde denne som övrige Süsselmænd at följge Joen Weyh'es gode Exem- pell og viise Nidkiærhed og Fliid i deres anbetroede Tieneste.- Thorshavn d. 31 Juli 1780. sign Hveding Hammershaimb Wejhe</p>
<p>1781</p>	<p>[Hetta ár er endurgivið in extenso] I indeværende Aar 1780 i <i>Augusti</i> Maaned er Hans Mays.^{sts} Allernaadigste Anordning af 21. May 1777 af mig bleven 5te Gang oplæst for <i>Norderöes</i> Indbyggere. - Ligeledes er den anbefalede Liste angaaende alle her i Süsselet befinden- de <i>Familiers</i> Mandtal med sammes Omstændigheder, Alder og Jordbrugs vigtighed /: en andengang af mig bleven forfattet skiönt den förste eý var saa omstændelig som den sidste er:/ hvoraf kand seer i <i>Norderöe</i> efter mine tancher her eý nogen har flere tjenestefolk etc: börn som voxne ere med dem Nödvendig selv behöve, og om her skulde finde nogen paa Visse steder iblant, som muelig ei kunde, saa Just behöves til fulde at vere og at arbeide for sine forældre, saa ere de dog til hielp hos de andre der ved Stederne; som tjenestefolk kund behöve, og ligeledes paa endel steder kan de eý undværes, neml: Mandkiön- net, thi da kand de eý med deres Baade söge deres Næring af Sö- en; da der og kunde behöes flere, og dueligere Folk paa de fl... ste steder end de nu maae lade sig Nöje med. Dette er de fle- stes udsigende her i <i>Norderöe</i>. Mig s... at her ved st...- en behöves til enhvers Jordbrugs Drift vel flere Folk end de fleste andre steder her i Landet, thi her i <i>Norderöe</i> har de ingen Hæste, tiul deres Vaar- og Sommer-Arbeide at behielpe sig med :/som som de har paa de andre Stederr, undtagen paa <i>Videröe</i>, hvor de har nogle faa, af det slags. - Nu er og bleven her i <i>Protokollen</i> indfört hvem allerede forhæn, fornemmelig af mig har været opskrevet at passe paa Uldtrygleri og er som fölger. Paa Blankeskaa- le Clemend Simonsen og Hans Hansen. paa Huusum Joh: Isach- sen, I Mýgledahl Simon Simonsen og Ole Simon- sen, paa Trollenæs Hans Jacobsen og Jacob Johannesen, I Kunöe Hans Johannisen og Christian Eliassen, I Haraldsund Erich Hei- nesen og Nichlas Samuelsen, Paa Skard Poul Rasmussen og</p>

Thomas Olesen, Paa Strond Jacob Anthonisen og Anthonius Jacobsen, Paa Skaaletofte Dione Hansen og Joen Joensen, Vaag Joen Danielsen og Elias Johannesen, Mörchenöre Jörgen Joensen og Zacharias Joensen, Paa Nordöre Peder Olesen og Joen Guttormsen, I Arnefior Jacob Michelsen og Thomas Thomassen, I Muule Johannes Christiansen og Daniel Samuelson.

I Deble Andreas Jacobsen og og Johannis Guttesen, Nordtof...
 ...erent Olesen og Poul Isachsen, Qvannesund Hans Poulsen og Jacob Guttormsen, Paa Videröe Daniel Simonsen, Niels Jensen Svinöe Ole Poulsen og Jacob Olesen, I Fuglöe Haterviig Za-
 ...arias Johannisen og Joen Hansen, a Kirche Arent Johannisen og Johannis Joensen. - Disse ovenanförte Persohner er eý allene forhæn Muntlig af mig opkrævet, at Paapasse, og Paagribe alle uforskammede tryglere; Men endog de fleste i hvert Böydelav er anbefallet at være dem herudi behjælpelige. Uldtrygleriet er efter forespørsel af mig til indbyggerne; bleven besvaret at være nogenledes ophevet og uddödt. Men Elias Johannesen af Vaag sagde, at hand havde givet lit Uld til 2de Persohner af Österöe Navnlig Jacob Isachsens Enke Enke af Leerviig og Joen Joensens Sön af Nordgöte, som dog eý havde noget Retskaffen Pas at fremvise, men sagdes at have formedelst deres fattigdoms skyld forlov, til at betle; og han adspurde mig, om hand det eý burde giöre, hvorpaa Jeg svarede, at Jeg eý andet svar kunde give end som der stoed i Hans May^s Forordning, som hand baade ofte forhæn, og nu Nýlig havde hört oplese. Ligeledes er og alle Ordre og Befalninger som mig af Velædle og Höyviise H^r Laugmand. og at velædle H^r Landfoged, er bleven tilstillede uden ophold, med allerförste Leilighed for Norderös indbyggere forkýndet, saavel som og hvad een Tieneste-Kars Fæstningen skal være Nemli: ½ Crone, og een Tieneste-Pigers Fæstningen 1 M... Danske; og een dýgtig Tieneste-Kars Lön aarlig 6 fl.; og een Dýgtig Tieneste-Piges Lön 4 fl.: - Jeg kand eý forbigaa at melde om et brev Jeg erholt fra fra Leerviig i Österöe underskrevet til Vitterlighed af 2de Leerviigs-Mænd. Men hvorhen Haved? ellers bemerche i andremaader var der under, og var angaaende een Tieneste-Karl her i Norderöe Paa Blankskaale som skulde være bort römt af tienesten, uden lovlig opsigelse, og derfor, af mig begiertes i samme brev, at fælde Dom over samme tiener med Videre etc: Men det var kuns ene bare usandfærdig opdigt, thi samme tiener /: den samme tiid:/ taledede med mig her ved stedet, som sagfde, at han eý agtede sig længere her at blive end een Nat-Over, men hand blev dog 2 Nætter over, thi Veirliget tillod ham eý för, at fare tilbage over Kalsöefiorden, til Blanche-

skaale igien, som han var kommen fra..- I samme Aar i *December Maaned* 2 dage for Juul kom een Mand fra *Thorshaavn*
 Navnl: Peder Isachsen, i mit Huus, ham fulde een Mand fra
 Leerviig i *Österöe*, som Söntes at være noget beskenket, han
 avde 1 stk: Kiöd i haanden; eller 3/20de deel af et Kroev kaldet,
 hand begynte at anmode mig om at give bemelte Peder
 Isachsen noget fra mig, siden han var fattig, men Jeg svarede,
 at det nu ey var tilladt at betle, ey heller at give til andre
 end de der havde deris frisedler at fremvise; hvorpaa
 Peder Isachsen sagde at han ey bad om noget, men om een Mand
 vilde byde sig Maed at eede, og han da ey havdeljyst dertil hand
 da kunde tage det i Haanden med sig. – I Aaret 1781 i *Maj Maanet*
 da Vaartinget holtes her i *Norderöe*, kom Nichlas Nichlasen af
Upsalon her ned til Tingstedet *Vaaij* og beklagede sig at hans
 Datters tiener af *Fuglöe* var borthrömt fra sin tjeneste fortiden
 og var faren til sine Forældre til *Mjgledahl* og hand paastod at
 hand skulde skeffes tilbage igien i sin tjeneste, Men da han fick
 at vide at hand först maatte have nogen omkostning derpaa
 /:siden det var een lang veij fra *Vaaij* til *Mjgledahl*, dernæst
 fra *Mjgledahl*, og til *Fuglöe*:/ da taugde han gandske stille,
 og ey siden taledet et ord derom. Men da Jeg sidenefter kom
 til *Mjgledahl* og Loed samme tiener udspörge hvorfor hand saa
 hastigt forloed sin tjeneste, som hand havde i *Fuglöe*; hand da
 svarede at hand der intet kunde giöre og hand havde vel aarsag
 til, at fare derfra.; Det samme sagde og Enken Thormand
 Simonsens Mad-Moder af *Fuglöe* som hand havde tient hos,
 at hun ey var noget tient med ham, ey heller hun begierde
 han igien. Da Jeg i afvigte Sommer Erholt en *Ordre* angaaende
Mos^t Svaebøe, hans befördring til sit forehavende, og samme
 brev og *Ordre*; skulde viderehen, hvilket og strax skede, da
 Jeg havde lagt Copie af Samme, men da Jeg forkyndede, og
 oplæste samme Copie for *Vaaij-Sogns* beboere /:som var nogle
 dage derefter:/ da knurrede nogle af dem imod mig og sagde
 at Jeg formeerte Kongs flytningerne, og da Jeg sagde at
 brevet ey her burde ligge men skulde videre hæn til flere
Sysselmænd; de da svarede, at som de skrev det ene, saa
 skulde de skrevet flere, saa hver *Sysselman* havde faaet sit
 brev, thi da havde der ey veret saamange Kongs flytninger
 som nu, med hvad videre der da blev talt, som Jeg ey kand
 erindre; Men Jeg sagde, ... da Jeg var fornjet dermed,
 som og gjorde Kongs flytning paa min Part, saa burde
 de andre vel ogsaa at være forebyet derimod. – Hvad
 Agerdyrkningen anbelanger, da synes det at alle og
 eenhver giör deres beste til, at legge sig Jo mere, og

	<p>mere efter at dyrke deres saakalte Böe her i Sÿsselet, og siger de at de gierne saa, at de kunde, som de gierne vilde, giöre det endmeere; Men at det eÿ er skeet som de önskede er aarsagen eendeel denne, at paa mange Stæder fattes der Giödning; som de eÿ kand bekomme, som de gierne vilde. Paa mange, ja næsten paa alle steder fattes der Arbeidsfolk til samme at giöre. Ligeledes er Folket nuomstunder mere endtil forn, ofte beheftet med Sÿgdom og Svaghed, hvilket meget kand stange dem i deres forehavende Arbeide. - Naar og deres vaararbeide skal begÿndes her Nordpaa landet, bliver det ofte forhindret, formedelst Snee og frost som undertiiden plejer at hindre hæntil <i>Maimaanets</i> begÿndelse, og om de end noget forhæn paa Aaret skulde forsöge at giöre deres Vaararbeide, da der kand være töÿveir iblant, saa frugter det dog kun lidet paa mange steder; undtagen hvor de har den ...? ...dende thare og tang til deres Giödning. -</p> <p>Foreviist og oplæst for Laugtinges Retten d: 6 Mai 1782 [skal vera 1781 ???] J.Hveding Claus Lund PJ Wejhe</p>
<p>1782</p>	<p>[<i>Eingin tekstur frá sÿslumanninum, men hetta er skrivað:</i>]</p> <p>Forevist og oplæst for Laugtings Retten i Thorshavn den 29. Juli 1782</p>
<p>1783</p>	<p>Denne Protocolle blev foreviist for Olai Laugtings Retten i Thorshavn paa Færöe d. 30. Juli 1783, og da Retten efter Tilspörgsel af Sÿsselmand og Kaldsmændene bleve tilkiendegivet at eÿ nogen Sag til Politie Kiendelse var angivet i Sÿsselet, blev Protokollen med Rettens Paa-Skrift forsynet. Laugtings huuset Datum ut Supra.</p> <p style="text-align: center;">Hveding Hammershaimb Wejhe</p>
<p>1784</p>	<p>[<i>in extenso</i>]</p> <p>Ved omreise til Hans Kongelige Majestets Tiende-Oppebærelse, I indeværende Aar 1784 har Jeg efterspörget om Uldtrygleriet var nu ganske ophævet og uddödt. hvorpaa blev svaret at de eÿ vidste at nogen nu baed Uld. Og det havde været det samme, om de havde bedet Uld eller eÿ, thi der var saa slet tiid paa uld, paa allesteder. Langt heller vilde de kiöbt uld, end bortgive den, sagde de fleste af Folket. Men sagde derhos at der havde mange faret</p>

	<p>omkring i dette Aar, maaske at ville kiöbe eller i andre maader at faa sig Mad-vare, om de kunde den nogensteder bekomme, thi Tiiden har været, og endnu er /:desværre:/ meget Dyr her omkring paa mange steder. I dette Aar er ingen Sag til Politie Kiendelse for mig, og medfarende kaldsmænd angivet her i Sÿsselet.</p> <p>Læst for Laugtingsretten i Thorshavn paa Færöe d. 30. juli 1784 Hveding Hammesrhaimb Lund</p>
<p>1785</p>	<p><i>[Ein sak um ullabiddari verður framlögd og dömd, /.../]</i></p> <p>/.../ forsamlede paa Gieregaard for at holde én Politie-Ret angaaende Joen Jacobsen Zidtske Leilænding paa bemelte Gieregaard, tillige med Joen Michelsen Leilænding i Arnefiord i Bordöe ins. Norderöe som siges at have afhændet Uld i afvigte Aar til Jacob-Joensen af Zelletræ ins. Österöe efter et Brevs for... som Jeg allerede forhæn har erholdet fra Velædle Joen Weihe Sÿsselmand I Österöe. – <i>Sign.</i> Thorshavn 30. juli 1785</p>
<p>1786</p>	<p>Ved Omreise til Hans Kongelige Majestets Tiendeoppebærelse i dette Aar 1786 har Jeg efterspörget om Uldtrygleriet var nu gandske ophevet og uddöt, hvorpaa blev svaret af nogle at de eÿ vidste bedre end at de nu eÿ bad uld, dog havde nogle faret omkring fra udöerne til Kalsöe at faa sig Fisk. – Men Quanne-Sunds Mænd beklagede for den Megen Landstripperi der havde været, baade foran saa og nu dette Aar, og mest af uden-folket som idelig Reiste til Videröe og videre hæn, og sagde om end baed Noget hos dem kunde de vel nægte for mere? flötningerne som idelig maatte skee med dem det var det meste de beklagede sig for, thi enten maatte de föde eller före dem, Ja undertiden begge deele, de sagde og at der havde været nogle faa folk fra Österöe i dette Aar som havde anmodet om uld at give /: foruden at have trygler-Pas:/ men fick intet. - og Thomas i Arnefiord sagde det samme, at og nogle af Österöe der havde bedet Uld.- Med Agerdyrkningen er i dette Aar omtrent dyrket som i de forrige dog heller mindre, end mere, hos somme; Men der findes og én iblant af Hans Majestets bönder som har Dyrket slet intet i dette Aar; som uden tvil Mangel paa Tienestefolk har været Aarsag til. hvilket Landstripperi og uldtryglerie har</p>

	<p>foraarsaget. –</p> <p>Laug Rettens Paategning Da Sýsselmanden i ... giver Tilkiende, at Quannesunds Mænd, svare som Thomas Thomasen af Arnefiord har til kiende givet ham, at nogle fra Österöen have? uden at være Forsýnede med Trýgle-Pars bedet Uld hos dem dette Aar, saa tilsiges ham herved Redeligst?, paa angivernes antre at opgive disse til vedkommende Österöe Sýsselmand, at med de skyldige kan forfares efter den Höy. Kongelige Forordning af 1777. –</p> <p>Det af Quannesunds Mænd paaklagede Landstripperie af Ude-Folkene, maatte nöyere bestemmes af hvad Natur er, og om Ladhed og Lediggang er Aarsag dertil, da vedbörlig af Sýsselmanden undersöges og ved fa..... .....? .-</p> <p>I övrigt blev det anfört og læst. testeres Laugtings Retten i Thorshavn Færöe d 31. Juli 1786. Hveding Hammershaimb Lund</p>
<p>1787</p>	<p>/.../ I dette Aar er her i <i>Norderöe</i> med Agerdyrkningen omtrænt som i de forrige Aaringer. Mand kan see og fornemme at her farer omkring nogle fra <i>Norderöerne</i>, nogle fra <i>Österöe</i>, og nogle fra <i>Thorshavn</i>, men hvad deres ærinde er, veed man ikke, Men efter forespörsel, svares af indbyggerne at de eý har bedet Uld. /.../</p> <p>sign 31 juli 1787</p>
<p>1788</p>	<p>Ved Omreise I Dette Aar /:1788:/ til Hans Maj^{sts} Tiende oppebærelse har Jeg eý kundet andet fornemme end at de fleste her i <i>Norderöerne</i> har veltet og Dyrket sin Böe i dette Aar, lige saa vel som i de andre Aaringer; eýheller kunde Mand Erfare af nogen, at nogen havde bedet Uld heromkring I dette Aar; eýheller forgaves for os noget Landstripperi I dette Aar, som i de forrige Aaringer have været. /.../</p> <p>sign. 31. Juli 1788</p>
<p>1789</p>	<p>Ved omreise i dette Aar 1789 til Hans Kongelige Maj^{sts}. Tien- de oppebærelse, har Jeg eý kundet andet fornemme end at de fleste her i <i>Norderöerne</i> har veltet og dyrket sin Böe i det-</p>

	<p>te Aar ligesaavel som i de andre Aaringer eyheller kunde man erfare af nogen, at nogen havde bedet Uld heromkring i dette Aar. - eyheller foregaves for os Noget Landstripperi i dette Aar. - /.../ sign 29. juli 1789</p>
1790	<p>Ved Omreise I dette aar 1790 til Hans Maj^{sts} Tiende oppebærelse har Jeg ey andet kunde erfare end at de fleste her i Norderöe har veltet og dyrket sin Böe i dette Aar saavel som i andre Aaringer. - ey heller kunde man erfare at nogen havde bedet Uld heromkring i dette Aar. - ... <i>[ikki lisið og signerað í Lögrættinum]</i></p>
1791	<p>/.../ - Man har ey kundet erfaret andet end at de fleste har Veltet og Dyrket sin Böe i dette Aar saavel som i de andre Aaringer. Endskiönt det :/Synes desværre:/ ey mere at frugte i Dette Aar end i forlidne Aar.- /.../ <i>[ikki lisið og sign í Løgrættinum]</i></p>
1792	<p>Ved Omreise I dette aar 1792 til Hans Maj^{sts} Tiende oppebærelse har Jeg ey andet kunde erfare end at de fleste her i Norderöe har velte og Dyrket sin Böe i dette Aar /:saavel:/ Ja end mere end i de forrige Aaringer, og besynderlig i Svinöe hvor de har veltet mere end maadeligt. - Landstripperiet siges at tage Jo mere og mere til heromkring /.../ <i>[ikki lisið og sign í Løgrættinum]</i></p>
1793	<p>Ved Omreise I Dette Aar 1793 til Hans Maj^{sts} Tiende oppebærelse har Jeg ey andet kunde erfare end at de fleste her i <i>Norderöe</i> har skikkelig veltet og Dyrket sin Böe og Ager-Jord i dette Aar. Landstripperiet efter forespörsel siges mere at tiltage end at aftage, Ja nogle siges at vilde Kiöbe Uld for Naaler og andet saadant vare.- I dette Aar har ingen for mig og medfarende KaldsMænd angivet nogen Sag til Politie Kiendelse. Dog har Hans Vælærværdighed Hr. P: Österöe i afvigte Vinter mundtl: bedet mig indstevne til <i>Norderöe</i> Ting Johannis Joensen af Kircke i <i>Fuglöe</i> sig til tiener; Men da alting blev nöje undersøgt, befantes hand efter heele Fuglöes beboere ey at kunde undværes for den, ey alene fordi at hand og hans</p>

	<p>fader idelig var Arbeidsmænd for mange der i Öen som ey havde nogen tiener. Men allermest derfor at Folket derpaa Kirke var saa lidet og saa ringe at de om De mistede een Mand, de da ey vare i stand til at faa deres Baade op, og Need, om den stelle og höye bakke som de havde at trekkes med, og kunde ey heller söge sin Næring af Söen som er det meste det fattige Folk lever af, hvorfore ovenmelte Johannis Joensen efter mine tanker bör at blive tilbage dennegang.</p> <p>Forevist ved Olaj Laugting 1793 og paalægges Sysselmanden at sende Laugretten inden denne Sommers Udgang den i Forordn. af 21 Maj 1777 ... paabudte liste. – Lund WHammershaimb</p>
1794	<p>Ved Omreise I Dette Aar 1794 til Hans Maj^{sts} Tiende oppebærelse har Jeg ey andet kunde erfare end at de fleste her i <i>Norderöe</i> har skikkelig veltet og Dyrket sin Böe i dette Aar saavel som i de andre Aaringer, ey heller har nogen beklaget sig at nogen har bedet uld af dem i dette Aar. Dog har Mange reist heromkring, som de forrige Aaringer, maaske Nogle har bedet give sig grind til underholdning. /.../</p> <p>Forevist ved Olai Laugting 1793 – og oplæst testeres. [skal vera 1794] Lund Hammershaimb</p>
1795	<p>Ved Omreise I Dette Aar 1795 til Hans Maj^{sts} Tiende oppebærelse har Jeg ey andet kunde erfare end at de fleste her i <i>Norderöe</i> har Dyrket sin Jord og Böe i dette Aar saavel som i de andre Aaringer. – ingen har i dette Aar for mig og mine Kalds-mænd angivet nogen sag til Politie Kiendelse, ey heller veed Jeg nogen lösgiengere at være her i Syseslet i dette Aar. - Mange siges at have her reist omkring fra nadre steder, men hvad deres æringe har været har Jeg ey kundet faa at viide, thi om Jeg har tilspurt endeel hvad deres erinde har været, har de svaret, at de Reiste kuns for Plaseer, og at besøge Slægtninge og Kendinge, og at besee andre Steder. –</p> <p>29. Juli 1795</p>
1796	<p>Ved Omreise I Dette Aar 1796 til Hans Maj^{sts} Tiende oppebærelse har Jeg ey andet kunde erfare end at de fleste her i <i>Norderöe</i></p>

	<p>har veltet og Dyrket sin Böe og Jord i dette Aar som i de forrige Aaringer. - Ingen har i dette Aar for mig og mine medfarende Kalds-Mænd angivet nogen Sag til Politie Kiendelse, ey heller ved jeg nogen Lösngengere være her i Sÿsselet i dette Aar. Med tjenestefolk er her som forhen altid mangel paa og kand /: det Jeg ey bedre Veed:/ ingen boed Raades paa, dog har ingen beklaget sig derfor, i dette Aar for mig , thi de Veed det gielder ligemeget, thi folket er her i <i>Norderöe</i> alt for lidet. - Mange siges at have her reist omkring fra andre steder. Men hvad deres erinde har været Har Jeg ey kundet faa ret at vide. - Der siges at nogen Reiser for Plasiir, andre til besögelse efter indbydelse af slegt og venner, nogle til at faa Fugl , med hvad videre. Men Uld har de ey bedet. -</p> <p>29. Juli 1796</p>
<p>1797</p>	<p>Ved Omreise I Dette Aar 1797 til Hans Maj^{sts} Tiende oppeberelse har Jeg ey andet kunde erfare end at de fleste her i <i>Norderöe</i> har veltet og Dyrket sin Böe og Jord i dette Aar som i de forrige Aaringer. – Ingen har i dette Aar for mig og medfarende Kalds-Mænd angivet nogen Sag til Politie Kiendelse, ey heller ved jeg Nogen Lösngengere at være her i Sÿsselet i dette Aar . Med tjenestefolk er her som forhæn altid Mangel paa. Mange siges at have reist heromkring fra andre steder. Men hvad deres erinde har været har Jeg ey kundet faa ret at vide. Thi om jeg har tilspurt endeel hvad deres erinde har været, har de svaret, at de Reiste kun for Plaseer, og at besöge Slegtninge og Kÿndinge, besee andre steder. –</p> <p>Foreviist for Olai Laugtings Ret den 31. Juli 1797: - Lund -W:Hammershaimb <i>[in extenso, RG]</i></p>
<p>1798</p>	<p>Ved omreise til Tiendetagelsen i dette Aar 1798 siges at enhver har gjort sin fliid til at Dyrke sin Jord i dette Aar som i de övrige Aaringe. Ingen har for mig og mine Kalsmænd angivet nogen sag til Politie Kiendelse ey heller ved Jeg nogen lösngengere at være her i Sÿsselet i dette Aar. Ved tjenestefolk er her som forhen altid Mangel paa. Mange siges at have reist heromkring fra andre steder, men hvad deres erinde har været, har Jeg ey faaet at vide, dog siges det af de fleste Indbyggere at ingen</p>

	<p>har bedet give sig Uld. –</p> <p>Foreviist Olai Laugtings Retten d 31. Juli 1795 Lund Hammershaimb <i>[in extenso, RG]</i></p>
<p>1799</p>	<p>Ved Omreise I Dette Aar 1799 til Hans Maj^{sts} Tiende oppeberelse har Jeg eÿ andet kunde erfare end at de fleste her i <i>Norderöe</i> har veltet og Dyrket sin Böe og Jord i dette Aar som i de forrige Aaringer. - Ingen har i dette Aar for mig og medfarende KaldsMænd angivet nogen Sag til Politie Kiendelse, eÿ heller ved jeg nogen Lösengiengere at være her i Sÿsselet i dette Aar. Med tjenestefolk er her er her som forhæn altid mangel paa hos de fleste; i dette Aar han kuns ganske faa Reist her omkring og siges at ingen af dem har bedet give sig Uld. Dog har /: som der siges:/ en deel Baade Roet til Vi-deröe for at faa sig Fugl fra dem som leve i Fuglebjerg. –</p> <p>Foreviist for Olai Laugtings Retten d. 30. Juli 1799 - teste Lund W:Hammershaimb <i>[in extenso, RG]</i></p>
<p>1800</p>	<p>Ved omreise til Tiendetagelsen i dette Aar 1800 siges, at enhver har giort sin fliid til at Dyrke sin Jord i dette Aar som i de övrige Aaringer. Ingen har for mig og mine Kals mænd angivet nogen Sag til Politie Kiendelse eÿ heller ved Jeg nogen lösengiengere at være her i Sÿsselet i dette Aar. Ved Tienestefolk er her som forhæn altid Mangel paa. Mange siges at have reist her omkring fra andre Steder, men hvad deres ærinde har været, er mig ubevist; Dog siges af de fleste Indbyggere at ingen har bedet give sig Uld. - - Da Jeg underskrevne formedelst Höy Alder, og medfölgende mange Alderdoms Skröbeligheder, eÿ befinder mig i stand længere at kunne betiene og være forligelses <i>Commissarier</i>, eÿ heller Sÿsselmand, saa opsiger Jeg og hermed underdanigst begge Tienesterne; som bekræftes med min Haands Underskrift. Upsalon d. 26. Julÿ 1800</p> <p>PWGierdum [Tað sum í undirskriftini líkist "W" er helst eitt samanskrivað JS, Jacobsen, Poul Jacobsen Gierdum, sum</p>

	<p style="text-align: right;">gamlri sýslumaðurin æt, sbr. J.-S. Hanse, TBL vii, p 16), RG]</p> <p>Foreviist for Olai Laugtingsretten d. 30 Juli 1800 – testeres Lund Hammershaimb</p>
1801	[Finnist ikki/er ikki skrivað, RG]
1802	<p>Ved omreise i dette aar til hans Kongl: Majst:^s Tiende oppeberelse har Jeg eý erfaret at nogen her i <i>Norderöe</i> har Været efterladende i Agerdyrkningen, men alle i almindelighed Lægger al mulig vind på samme, og de faae stæder hvor der falder Söe tang til giöding, der drives Agerdyrkningen meget hyppig, men desverre det tæigner sig til en een meget slet Kornvext her omkring i dette aar. Ingen har i indeværende aar for mig og medfarende Kaldsmænd angivet nogen Sag til Politii Kiendelse, eýheller ved jeg nogen trygler eller lediggienger at være her i Sýsselet, men saa Vidt mig er beviist har alle end og de fattigste her i <i>Norderöerne</i> til denne Dag sögt sin næring uden nogen utilladelig tryglen og Landstripperie; nogle her i <i>Norderöerne</i> har vist nok mangel paa duelige tjeneste folk, og ved visse stæder mangler i almindelighed dueligt mandskab til næringens sögning af Land og Vand hvilket foraarsages af de ulýckelige hændelser som både för, og i betýdelighed i denne Tiid har indtruffet og Passeret for. - Onegierde d 24. Juli 1802</p> <p style="text-align: center;">S:M:Matras</p> <p>Forevist Olai Laugtings Retten den 31. Juli 1802. testeres Lund W.Hammershaimb</p> <p><i>[in extenso]</i></p>
1803	<p>Da Jeg i dette Aar reiste omkring i Sýsselet Hans Kongelige Majest:^sTiendes opbærelse, befandtes at nogle her i <i>Norderöe</i> havde mindre dyrket og besaaet af deres Böe eller indengierdes Jord end Sædvanligt, hvilket icke efterladenhed men helst mangel paa udsæd har foraarsaget, da det i næste sidste aar indhöstede icke duede til udsæd og desværre det tæigner sig til slet Kornvext i aar og saa, paa de fledste steder. Ingen har i dette aar for mig og medfarende Kaldsmænd angivet nogen Sag til Politii Kiendelse, eý heller ved jeg af noget utilladeligt Trygleri her i Sýsselet, undtagen at mange fattige har ansögt de bedre formuende om Madvahrer eller Levnets midler i denne Trange Tiid, icke heller er mig</p>

	<p>beviist nogen forsætlig Ledigggienger at være her i Sÿsselet, og endskiönt mange kunde behöve tieneste folk saa er der dog faae som i denne tiid har spurgt eller sögt om samme, og det volde den knappe Tiid som nu har været og er, da enhver sÿnes vel at have nok med det Folk har her til at ernære og underholde, men dueligt mandskab mangler paa nogle Steeder til deres saa besværlige nærings sögning af Land og Vand. –</p> <p>Foreviist Olai Laugtingsretten d. 30. Juli 1803 Lund W.Hammershaimb –</p> <p><i>[in extenso]</i></p>
<p>1804</p>	<p>I dette aar 1804 da ieg reiste omkring i Sÿsselet til Hans Kongelige Majestets Tiende opbærelse, har ieg eÿ andet erfaret end at Agerdyrkningen paa alle steder i almindelighed bruges og drives, som forhen sædvanligt har været; men Kornvexten har i disse Aaringer været saa slet at ogsaa i dette Aar har nogle manglet tilstrækkelig og dÿgtig udsæd af Egen Avl. Nogle har paa Videröe har i disse Aaringer ved gierder indhegnet stÿcker af udmarken som de agter at bruge til Ager dÿrkning, hvilket og allerede er begÿnt. - / ... / Duelige tienestefolk mangler vel hos nogle og samme kan her icke let bekommes, thi om der kan findes en Familie som kunde undvere en Person saa sÿnes dog samme for Fællesskabet icke at kunne undværes af Böigdelauget, da Mandskabets antal paa de fledste Steder er saa lidet og Ringe at de neppe kan afstedkomme deres saa möjsomme og Vigtigste Arbeider som er Fieldgang og Fiskerie. –</p> <p>Foreviist Laugtings Retten i Thorshavn d. 31. Juli 1804 JFHammershaimb Whammershaimb const: Laumand</p> <p><i>[in extenso]</i></p>
<p>1805</p>	<p>Ved Omreise i dette Aar 1805 til Hans Kongelige Majestets Tien- des opbærelse, har jeg icke andet erfaret end at Agerdyrk- ningen paa alle Steder her i Sÿsselet hanthæves og drives som forhen sædvanlig efter hvert Steds beskaffenhed og Giöd- ningens mengde . / .../</p>

	<p>Foreviist Laugtings Retten i Thorshavn 30. Juli 1805 VU Hammershaimb W: Hammershaimb p.t. Const. Laugmand</p>
<p>1806</p>	<p>Ved dette Aars omreise i 1806 til Hans Kongelige Maies- stets Tiendes opberelse har ieg erfaret at Agerdyrkningen paa alle Steder her i Sÿsselet drives og bruges icke mindre end forhen sædvanlig; /.../ Uden den aftackede Constabel Ole Hansen med Familie selv 4. som nu paa 3. Aars tiid har været her i Sÿsselet, kun- de ansees for saadan en, da Han intet Vist tilhold har haft, men har betlet sig ind hos en og anden paa nogle Ugers tiid, da ingen vil antage ham for bestandig til tjeneste fordi han icke er Vant til alt Landets Arbeide, især fordi det falder enhver alt for tungt at underholde Familien tilli- ge med Ham, Mange af Sÿssel Folket har derfor erkleret icke man at ville antage Ham paa saadan maade, uden allene som en anden reisende at unde Ham Natte Leÿe, nogle har mangel for tjenestefolk men hver ønsker sig især dygtige tienere som icke let kan faas, og den almindelige Mangel paa dueligt Mandskab /:besÿnderlig i somme Bøigde- Lauge/: Vil formentlig herefter være mere kiendelig end ved forhen . - Onegierde d 24. Juli 1806 S:M:Matras</p> <p>Læst for Olai LaugtingsRet d 30. Juli 1806. VUHammershaimb W:Hammershaimb - p.t. Const. Laugmand</p>
<p>1807</p>	<p>Da Jeg i dette Aar 1807 Reiste omkring i Sÿsselet til Hans Kongelige Majestets Tiende opbærelse, Har Jeg eÿ andet be- fundet, end at Agerdyrkningen Drives icke minndre end for- hen sædvanlig, efter hvert Bøigdelaug's omstændigheder og Giödnings mengde; Da og adskillige har i disse Aarin- ger Dyrket mere end forhen Ved at optage stÿcker af ud- marken og andre HjemRuster til Agerdyrkning. /.../ Til indbyggernes icke mind- re nu end forhen besværlige Arbeide i sær paa nogle ste- der ved Fiskerie etc. er mangelen paa Dueligt Mandskab i Almindelighed noksom föleligt. -</p> <p>Onegierde d 25. Juli 1807. S:M:Matras Foreviist og Læst for Olai Laugting d 30. Juli 1807. - E. Löbner VUHammershaimb W:Hammershaimb Const: Laugmand -</p>

<p>1808</p>	<p>I indeværende Aar 1808 ved Omreise i Sÿsselet til Hans Kongl: Majest: Tiendes opbærelse, har man icke erfahret at nogen har viist efterladenhed i Agerdyrkningen, men paa de fleste steder tiltager den og lægges mere Vind paa veltningen nu end forhen. Ingen Lösgiangere vides at være i Sÿsselet. For mig og Kaldsmend er icke heller i dette Aar nogen Sag anmeldt til Politi Kiendelse. - Onegierde paa Videröe d 28. Juli 1808 S:M:Matras E. Löbner W. Hammershaimb VUHammershaimb const: Laugmand</p>
<p>1809</p>	<p>Ved omreise i indeværende Aar 1809 til Hans Kongl: Majest: Tiendes oppeberelse af Norderöe Sÿssel, har jeg erfahret at Agerdyrkningen paa visse Steder efter muelighed udviides og tiltager mere og mere i sær paa de faa steder hvor der gives Sötang til Giödning, og icke heller kan nogen i de övrige Böigdelauge overbevises om efterladenhed i Veltningen. Her i Sÿsselet vides icke at vere nogen lösgiangere, eller som arbeidsför gaa og trygler. Adskillige Huusbönder som her i Sÿsselet af og til kan behöve tjeneste folk söger selv at forhverve sig samme ved Private aftaler og accorder; men for mig og medfarende Kaldsmend er ingen Sag /: betreffende tjeneste folk etc./: anmeldt til Politie Kiendelse. – Hejum paa Videröe d 26. Juli 1809 S.M.Matras E. Löbner W:Hammershaimb VUHammershaimb const: Laugmand ...</p>
<p>1810</p>	<p>I indeværende Aar 1810 Ved omreise i Sÿsselet til Hans Kongl: Majestets Tiendes opbærelse erfaredes at Agerdyrkningen paa de fleste steder her i Norderöerne efter muelighed udviides og tiltager mere og mindre efter Böigdelaugenes beskaffenhed og Giödningens mængde da hver Indbygger for sig lægger Vind paa samme, og ingen i sær kan beskÿldes for efterladenhed i at Velte sin Böe, men desverre Korn Vexten mislykkedes sidste Aar som oftere, hvilket nu om stunder icke sielden indtræffer. Ingen lösgiangere eller som Arbeids föregaar og trygler Viides at være her i Sÿsselet, og endskiönt adskillige vel sÿnes at kunde behöve tjenestefolk, saa gives der dog neppe nogen der klager over slig mangel, hvilket formentlig kommer deraf at enhver i denne trange Tiid kortes paa Folk at holde saa meget saa muligt; Men for mig og medreisende Kaldsmend er ingen Sag betreffende tjeneste Folk med mere anmeldt til Politie Kiendelse . –</p>

	Videröe d 24. Juli 1810 S:M:Matras
1811	<p>Ved omreise i dette Aar 1811 til Hans Kongelige Majestets Tiendes opbærelse af Norderöe Sÿssel, erfarede at Indbyggerne i Almindelighed legger al mulig Vind paa Agerdyrkningen som drives mere og mindre efter hvers omstendighed og Böigdelaugenes beskaffenhed, og ingen især kan beskyldes for efterladdenhed i at Velte sin Böe, men desverre Kornvexten har i de 2de sidste aar her i Norderöe lidet vildet lÿckes, iser paa somme Steder hvor det strenge efter aars veir meest har Beskadiget Ageren. /.../</p> <p>Videröe d 26. Juli 1811 S:M:Matras Læst for Olai Laugting for begge af sidste Aar 30. Juli 1811 - E. Löbner W:Hammershaimb VUHammershaimb const: Laugmand</p> <p>...</p>
1812	<p>I indeverende Aar 1812 ved omreise i Sÿsselet til Hans Kongelige Majestets Tiendes opbærelse har jeg eÿ andet erfaret end at Agerdyrking eller Veltning drives her som sædvanlig med al mulig fliid og Vindskebelighed, og icke mindre nu end forhen er skeet da i sær paa nogle Steder bliver Veltningen afterhaanden udvidet efter omstændighederne, og ingen i særdeleshed kan siges at have været efterladden i at dyrke sin Böe; Men Kornavlingen (: i sær i nogle Böigde Lauge:) her i Sÿsselet er dog saa ubetydelig formedelst Stedernes Beskaffenhed og ufrugtbarhed, samt mangel paa tilstrækkelig Giödning, meest af den almindelige misvæxt som icke sielden har indtruffet her Norden paa Landet. - /.../</p> <p>Ingen har i denne tiid for mig klaget over mangel paa tjenestefolk. /.../</p> <p>Videröe d 27. Juli 1812 S:M:Matras Læst for Laugtinget den 30. Juli 1812 E. Löbner W. Hammershaimb VUHammershaimb const. Laugmand</p> <p>...</p>
1813	<p>Ved indeværende Aars omreise i Sÿsselet til Hans Kongelige Majestet Tiendes opbærelse har ieg erfaret at Indbyggerne icke mindre i dette Aar end forhen er skeet har lagt vind paa Veltning eller Kornavling da de paa mange steder efterhaanden har udviidet deres Böe ved at optage og inghægne stÿcker af Udmarken til Agerdyrking som ogsaa i Aar paa visse steder er skeet, men desuagtet er Kornavlingen i almindelighed her i Sÿsselet (:især paa nogle Stæder:) en ubetydelig Nærings grene formedelst</p>

	<p>den offtere indtræffende misvæxt, som i afvigte Aar ogsaa indtraf, saa at Indbyggerne i Almindelighed paa 2de Böigdelauge Nær, vilde aldeles vere forlegne for Udsæd af sidste Aars avl dersom de ikke efter Övrighedens gode foranstaltning, fra Handelen var bleven forsynet med noget got Byg til Udsæd, om samme nu vil frugte her, da det tildeels er brugt af adskillige vil Hösten viise. – Her i Sÿsselet vides ikke at være nogen lösgienger /.../</p> <p>Nord : Öre d 27. Juli 1813 S:M:Matras</p>
<p>1814</p>	<p>Da jeg i dette Aar Reiste om i Sÿsselet til Hans Kongelige Majestets Tiendes opbörsel har jeg ej erfahret at nogen har været efterladen i sin Agerdyrkning eller at Velte sin Böe, men enhver Indbygger efter sine omstændigheder og Steedernes beskaffenhed viise Vindskibelighed i sammesaa at Böen nu omstunder paa mange Steder snarere er for nye end for gammel til at bere og at gives?, Endskiönt Kornvexten ofte er mislycket. Her i Sÿsselet viides ikke at vere nogen ledig eller lösgienger /.../</p> <p>Tvende Huusbönder nemlig Peder Justinussen Svinöe og Niclas Samuelsen Skard, have af mig forlanget at give dem anviisning paa tjeneste Karle, hvilke jeg da ikke kunde saadan som de önskede, har den sidste siden ved Privat aftale antaget en Karl nemlig Jacob Johnsen som i foraaaret kom fra Madam Nolsöes tjeneste. /.../</p> <p>Nord:Öre d 27. Juli 1814. S:M:Matras Foreviist Amtet den 30. Juli 1814 – E. Löbner W.Hammershaimb</p>
<p>1815</p>	<p>Ved omreise i Sÿsselet i Indeværende Aar 1815 til at oppebære Hans Kongelige Majestets Tiende Uld etc. finder jeg ej andet at anmærke: om Agerdyrkningen eller Veltningen; end det som forrige Aar her i Prottecollen er anfört desangaaende, da enhver saavidt min erfaring strecker, har Dyrket sin Böe forsvarelig, og paa mangesteder er Böen i disse Aaringer udviidet formedelst Agerdyrkningens tiltagelse. - Ingen Lösgienger ej heller Tienesteledige Folk er mig bevist at være her i Sÿsselet. /.../ Men ingen Husband har til mig klaget over mangel paa Tienestefolk ej heller forlanget af mig at give anviisning paa samme.. /.../</p> <p>Nord:Öre d 26. Juli 1815 S:M:Matras Foreviist Amtet den 31. Julii 1815 E. Löbner W:Hammershaimb</p>

<p>1816</p>	<p>Det jeg ved indeverende Aars omreise i Sÿsselet til Hans Kongelige Majestets Uld Tiendes etc. opbærelse, har ved efterforskning har fundet at anmærke angaaende Agerdyrkning med videre: nu, især hvad Korn Avlingen Angaar, overeensstemmende med det i Löbne Aar, her i Prottecollen er anført: nemlig at Agerdyrkningen eller veltingen icke er forsömt; men drives med liige eller tiltagende Vindskibelighed. - Her i Sÿsselet vides icke at vere nogen ledig eller Lösengienger icke heller er mig beviist nogen tjenstledige folk at være, naar undtages nogle fattige drenge og og Piiger paa en 12, 14 a 16 Aar som endnu icke kan ansees for tjenstdygtige, og som vel önskede sig tjeneste, uden at kunne bekomme den. /.../</p> <p>Nord:Öre d 27. Juli 1816 S:M:Matras Foreviist for Amtet i Thorshan den 30. Juli 1816 E. Löbner</p>
<p>1817</p>	<p>Det Jeg ved omreise i Sÿsselet i indeværende aar, til Hans Kongelige Majestets Tiendes opbærsel har fundet at anmærke, er: hvad Agerdyrkningen angaar, nesten det samme som forrige Aar; Dog synes der i almindelighed at være lidt mindre veltet i aar end i de Löbne Aaringer som formodentlig er foraarsaget dels af det lange vedholdende strenge Foraarsveir med Frost, dels og deraf: at de fleste maatte formindske deres besætning af Kiöer formedelst den ringe græsveit man havde sidste Höst; og altsaa blev giödningen mindre. Korn vexten sidste Aar var og meget Ringe, og desverre det tegner til det samme i Aar. - Her i Sÿsselet er mig icke bekiendt at vere nogen ledige Personer der, som Lösengiengere gaar paa egen haand og trygler icke heller nogen tiestduelige Folk vides her at vere, da om disse gaves vilde nok i denne tid faae tjeneste, da adskillige Familier for Tiiden mangler i sær tjeneste Karle /.../</p> <p>Nord:Öre d 26. Juli 1817 S:M:Matras Foreviist i Amts Contoiret den 29. Juli 1817 - E.Löbner</p>
<p>1818</p>	<p>Ved indeverende Aars omreise i Sÿsselet til opberelse af Hans Kongelige Majestets Tiende Uld etc. har Jeg dels selv dels af Indbyggernes opgivende erfahret at de fleste, især paa Svinöe og flere Steder, har veltet endeel mindre, i aar end sædvanligt har veret, som dog icke vil tilskrives nogen efterladenhed i Agerdyrkningen men alene mangel paa tilstrækkelig Udsæd, da det end-</p>

	<p>og viiser sig hos adskillige som i mangel af bedre, have for en del benyttet sig af gammelt Sædkorn fra 1815, der endnu ligger Kulsort uden at noget er eller vil er eller vil opvoxte deraf. /.../</p> <p>Nord:Öre d 27. Juli 1818 S:M:Matras Foreviist i AmtsContoirtet den 30. Juli 1818. E. Löbner</p> <p>...</p>
1819	<p>For saavidt jeg, ved indeverende Aars omreise i Sÿsselet, til opbærelse af Hans Kongelige Majestets Tiende Uld etc., har kundet bemærke angaaende Agerdyrkning: da drives samme med forhen sædvanlig Vindskibelighed, og at ingen især kan overbeviises om: at have veret efterladen i at dyrke sin Böe, efter omstændighederne, forsvarlig; og hvad nogle i forrige Aar havde dyrket mindre af mangel paa Udsæd, have de i Aar opveltet ved at velte mere, eller ligemeget, som de forhen plejede at Velte og Saae. Her i Sÿsselet vides icke at vere nogen ledig. /... / Der gives endnu adskillige her i Sÿsselet som have mangel for tienere. /.../</p> <p>Nord:Öre d. 26. Juli 1819 S:M:Matras Foreviist i Amts Contoirtet den 28. Juli 1819 E. Löbner</p>
1820	<p>Ved indeverende Aars omreise i Sÿsselet til Hans Kongelige Majestet Tiendes opbærelse af Uld etc. har jeg bemærket at Agerdyrkningen drives med sædvanlig Vindskibelighed, saa at ingen, hverken Læilænding eller Odelsmand, kan overbeviises om efterladenhed i at vælte og dyrke sin Böe /: efter omstændighederne :/ forsvarlig; - Her i Sÿsselet vides icke at vere nogen lösgiangere, icke heller tjenstledige Folk. /.../ ... , uagtet her i Sÿsselet gives adskillige Husbönder som behöver tjeneste Karle. /.../</p> <p>Nord:Öre d 27. Juli 1820 S:M:Matras Foreviist i Færöernes Amts Contoir den 28. Juli 1820 Paa Amtets Vegne Mejer</p>
1821	<p>Det Jeg ved indeverende Aars Omreise i Sÿsselet til opbærelse af Hans Kongelige Majestets Tiende Uld etc. har erfaret angaaende Agerdyrkningen eller Korn Avlen er overensstemmende med hvad desangaaende i forrige Aaringer er anmærket nemlig: At der i almindelighed, og som sædvanlig lægges Vind paa Korn avlingen, og enhver dyrker sin Böe efter mulighed vel og forsvarlig; men desuagtet kan Kornavlen i adskillige og de fleste Böigdelauge</p>

	<p>her i Sÿsselet icke blive nogen betÿdelig Næringsgreen, formedelst Locale omstændigheder og Stedernes beliggenhed etc., End icke i det gode Aaringer, som dog kun er sieldne imod de mislige Aar, og hvortil dette indeverende tegner at blive et. - /.../ Her gives endnu en og anden Husbonde som behöver tienere. /.../ Nord:Öre d 26. Juli 1821. S:M:Matras</p>
<p>1822</p>	<p>Under den i Indeверende Aar afholdte omreise i Sÿsselet til oppebærelse af Hans Kongelige Majestets Tiende Uld etc., har jeg: dels ved forespörgsel, dels selv bemærket og erfaret: at Agerdyrkningen her i Sÿsselet icke er bleven forsömt, men drives i almindelighed med lige Vindskibelighed som forhen, og ingen i sær, hverken Læilænding eller anden viise efterladenhed i at velte eller dyrke sin Böe. - Her i Sÿsselet vide icke at vere nogen ledig eller lösgienger, der som arbeidsföre gaar paa egen Haand og trygler /.../ Nord:Öre d 24. Juli 1822.S:M:Matras * *</p> <p>Ved Protokollens Fremvisning, fandt Amtet sig foranlediget til, af de flere med Tjenestefolk foregaaende Uordener, at tilföje Fölgende, til nöiagtig Efterlevelse:</p> <p>Sÿsselmændene reqvirere ved deres Omreise, om Tjenestefolk ved tjenesteforandring, efter Anordninger, er behörig blivne forsÿnede med Skudsmaal, skulde nogen Huusbonde deri efterlade sin Pligt, da skeer derom Anmeldelse, til videre Foranstaltning, - Ligesaa vil Sÿsselmanden tilholde de vedkommende Tjenestetÿende, for dem at anmælde, naar det af dem forlangte Skudsmaal, fra Huusbondens Side bliver dem nægtet, - samt ligeledes at paasee, at ingen Husbonde tager nogen i sin Tieneste, som ei med Skudsmaal er forsÿnet.-</p> <p>Da den uskik skal have indsneget sig, at en eller anden, som mere har lyst til Strippen, end at tage fast Tjeneste, lader sig for Husbonden indtinge, som de kalde det: "for det Löse," saa vil Sÿsselmanden have et vaagent Öie over, at denne Uskik aldeles afskaffes, og maa ingen Huusbonde tage nogen i sin Tjeneste, som ei paa lovbefalet Maade er fæstet, - Ligesom og Ingen kan forlade sin Tjeneste, uden efter foregaaende Opsigelse. -</p> <p>Paa det at Ingen heri skal undskÿlde sig med U-</p>

	<p>videnhed, paalægges det Süsselmændene, at oplæse dette for Beboerne i hvert enkelt Böigdelaug; og haver den da, som handler imod denne Befaling, sig selv at tilskrive, naar han for sin Overhørigheid, bliver revset, enten med Pengemulct eller efter Omstændighederne, med corporlig Straf efter Anordningerne.- Færöe Amtskontor d. 31. Juli 1822. E. Löbner</p>
1823	<p>Ved dette Aars Omreise i Süsslet til oppeboerlse af Han Kongl: Majestæts Tiende Uld etc., har jeg bemærket angaaende Agerdyrkningen: at samme i almindelighed drives her med lige og icke mindre Vindskibelighed, end som forhen, da endskiönt adskillige legge sig nu mere efter Kartöflens avl end för er skeet, saa er dog deres Ager Sæd eller Kornavl dog derved lidet eller intet formindsket; og i særdeleshed har jeg icke erfaret, at nogen hverken Lejlænding eller anden haver været Efterladende i at dyrke sin Böe forsvarlig. - Heri Süsslet er ingen lædig eller Lösægengere, der nærer sig ved utilladelig tryglerie /.../ Her gives eyheller nogen tienstledige folk, /.../</p> <p>Nordöre d 23. juli 1823 S:M:Matras Forevist paa Færöe Amts Kontoir d 28. Juli 1823 medg... Paa Hr Amtmand v Löbners Vegne Mejer</p>
1824	<p>Under den i indeværende Aar afholdte omreise i Süsslet til oppebærelse af Hans Kongelige Majestets Tiende Uld etc. har jeg bemærket deels ved forespørgsel erfaret: at Agerdyrkningen drives her med sædvanlig Vindskibelighed, da endskiönt nogle faae enkelte mænd, især paa Svinöe have erklæret: at de formedelst indtreffende omstændigheder, have veltet og saaed endel mindre i dette mod forrige Aar, saa er dog Agerdyrkningen i almindelighed icke aftagen, især med hensyn til Kornavl, og end icke Kartöffelavl, har de faae som endnu have lagt sig derefter; men sidste Höst var kun lidet frugtbringende af begge slags, saa at adskillige Böigdelauge icke kunde faae timelig Kornæsæt af egen avl, og som beboerne i almindelighed ere flittige Agerdyrkere, saa kan hellere ingen i særdeleshed overbeviises om Efterladenhed i at dyrke sin Böe efter Omstændighederne forsvarlig. – Icke er mig beviist her i Süsslet at være nogen ledig eller lösgiengere /.../</p> <p>Nord:Öre d 26. Juli 1844 S:M:Matras</p>

	<p>Foreviist i Færöe Amts Kontoir d. 29. Juli 1824. E. Löbner</p>
1825	<p>Ved indeværende Aars omreise i Sýsslet til oppebærelse af Hans Kongelige Majestets Tiende Uld etc.: har jeg bemærket og erfaret: at Agerdyrkningen drives her af indbyggerne med Sædvanlig flid og Vindskibelighed, efter hver stæds Læilighed, især hvad Kornavling angaar, og desuden begynder nu de fleste at lægge sig lidt efter Kartöffel Avl; men ickun enkelte have hiidindtil dyrket betydeligt af denne Artikel, og saaledes formeener Jeg at ingen Læilænding eller Jordbruger kan overbevieses om Efterladenhed i at dyrke sin Böe vel, i det mindste forsvarlig. - Her i sýsslet vides icke at være nogen Ledig eller Lösgiængere, icke heller Tienestelædige Folk, der jo her i Sýsselet vil og kan erlange tjeneste, da her altiid gives nogle der have mangel især paa tjeneste-Karle / .../</p> <p>Nord:Öre d 27.7.1825 S:M:Matras Forevist paa Amtskontoiret i Thorshavn den 29.Juli 1825 som paa Hr. Amtmand Löbner vegne testes af Meier</p>
1826	<p>Under den i Indeværende Aar afholdte Omreise i Sýsslet til oppbærelse af Hans Kongelige Majestets Tiende Uld etc., har jeg bemærket og erfaret: at Agerdyrkningen i almindelighed drives med sædvanlig Flid og Vindskibelighed, da den endog paa mange Stæder saasom især paa Svinöe og Videröe m:fl: udvide og tiltage, da Beboerne have indhegnet og dyrket adskillige steder af udmarken til Korn avl etc. - Kartöffel avl tiltager ogsaa paa de fleste Stæder, og saaledes formeener jeg at ingen hverken Læilænding eller Odelsmand kan overbevieses om Efterladenhed i at dyrke sin Böe forsvarlig vel. - Paa Husum, hvor jeg efter Tienden i de Löbne Aar og i forhold til Jorderne, har sýntest bemærke mindre Korn avl end som paa andre Steder, hvorom jeg berörte, fik jeg til Svar af Odelsbesiddere, at som deres böe var liden, saa gavnede det icke at dyrke den mere eller tiere end den var dyrket, og at optage Udmarken til dyrkning vilde vedkommende Lods ejere icke tilstæde dem noget betydeligt, Eftersom den icke, som paa de fleste Stæder var, nogen saakaldt Huushauge tilfælles for alle Böigdelaugets beboere. - Her i Sýsslet vides icke at være nogen Lædig eller Lösgiængere. /.../</p>

	<p>Nord:Öre d 26. Juli 1826 S:M:Matras Foreviist Færöe Amtskontoir den 29. Juli 1826. Tillisch</p>
1827	<p>/... .../ Under indeværende Aars omreise i Sÿsselet til oppebærelse af Hans Kongelige Majestets Tiende Uld etc., har jeg erfaret at Agerdyrkningen i almindelighed drives med sædvanlig og med mere tiltagende Fliid, da der nu ved de fleste Böigdelaug er optaget deels større deels mindre stykker af udmarken til Dyrkning, og endog nogle af de smaae Selvejere beklager at dem icke tillades at indtage mere. Saavidt Jeg har bemærket er Böen forsvarlig dyrket hos enhver saavel Læilænding som Selvejer. – Kartöffel avlen tiltager nu ogsaa noget paa alle Stæder. – Her i sÿslet vides ikke at være nogen Ledig eller lösgiangere, der som Arbejdsföre gaar paa Egen Haand og trygler. – Tienestelædige folk ere efter min for dette Aar förende Tÿende Liste ickun de i forrige Aar anmeldte /.../ Nord:Öre d 26.Juli 1827 S:M:Matras Foreviist i Færöe Amtskontoir den 30. Juli 1827 * * Tillisch</p>
1828	<p>Under den i dette Aar afholdte omreise i Sÿsselet til oppebærelse af Hans Kongelige Majestets Tiende Uld etc., har jeg erfaret at Agerdyrkningen drives her med icke mindre Fliid og Vindskibelighed end forhen, saavel med Korn- som med Kartöffel Avl, især den sidste mere almindelig tiltagende. Icke har Jeg bemærket at nogen har været Efterladende i at dyrke sin Böe forsvarlig vel; da derimod udviidelse, af de har indskrænkede Indengaards Jorder og Indmarker existere nu ved de allerfleste Böigdelaug; men de locale og andre omstændigheder hindrer paa mange steder at der icke kan optages meget eller betydeligt af Udmarken til Dyrkning. – Her i sÿslet vides ikke at være nogen Lösgiangere, der som Arbejdsföre gaar paa Egen Haand og trygler. – Af Tienestelædige folk eller voxne börn som icke behöves hos forældrene, gives efter min for dette Aar förende Tÿende Liste fölgende [5 nøvn umtalist] /.../ Nord:Öre d 24 Juli 1828. S:M:Matras Forevist i Færöe Amtskontoir den 29. Juli.1828 Tillisch</p>
1829	<p>Under omreisen i Sÿsselet i dette Aars Augusti maaned, til</p>

Smör Tiendes opbærelse, har jeg i anledning Amtets skrive-
 velse af 4. aug. 1828 angaaende Trygleriets ophævelse, og
 paa grund af Forordningen af 25. maj 1777 § 12, opnævnt
 mend i hvert Böigdelaug til min assistence, for at anholde de fra
 fremmede Sÿssler ankommende Trÿglere m:v: nemlig som følger
 Paa Blankeskaale: Joen Klementsén og Joen Hansen. – Husum:
 Joen Hansen og Daniel Justinussen. - Mÿgledahl: Joen Joen-
 sen og Erich Hanssen. - Trollenæs: Guttorm Absalonsen og
 Joen Johannesen. - Kunöe: Johan Stephensen og Andreas Nich-
 lasen. - Haraldsund: Poul Clementsen og Erich Simonsen. -
 Skard: Johannes Nichlasen og Poul Joensen. - I Böigden Vaaj:
 Joen Danielsen og Jacob Jacobsen Biskopstöe. - Straand: Erich Johan-
 nessen og Johannes Michelsen. – Skaaletofte: Joen Samuelsen og Mi-
 chael Joensen.- Arnefiord: Michel Jacobsen og Michel Thomsen . –
 Nord Toftum og Deble: Arent Arentsen og Arent Olsen. – Mule:
 Peder Guttormssen og Daniel Guttormsen. - Videröe: Jens Nielsen
 og Arent Jhannesen.- Quannesund: Guttorm Jacobsen og Hans
 Poulsen. - Svinöe: Peder Justinussen og Heine Hansen. –
 Hattervig: Simon Gulachsen og Hans Hansen. - Kirke: Christ-
 ian Johannesen og Joen Joensen.

Hvilke Personer som melt; Jeg især har opfordret til min assi-
 stence i bemelte henseende, som det iövrigt er enhvers Pligt, i
 fölge Höybemeldte Forordnings 12 § som nu atter læst og betÿ-
 det for Almuen. –

Nord:Öre d 22. Augusti 1828. S:M:Matras

/... .../

Ved den sædvanlige omreise i Sÿsselet til opbærelse af Hans
 Kongelige Majestets Tiende Uld etc. for indeværende Aar, har
 jeg bemærket, at Agerdyrkingen drives med sædvanlig Fliid
 og Vindskibelighed, saavel med Korn som og Kartöffel avlen
 der især i nogle bygder tiltage temmelig, og i fölge deraf er-
 fares icke andet end at enhver Leilænding og Jordbruger
 har dyrket sin Böe forsvarlig vel; men endskiönt at Korn
 Tienden i det hele icke er formindsket ved Kartöffel avlens
 udviidelse; saa er dog hidindtil, Agerdyrkingen i adskil-
 lige, helst i de smaae Böigdelaug, meget indskrænket, og icke
 nogen betÿdelig Nærings Activitet. - Her i Sÿsselet vides icke at være nogen
 lædig eller Lösgiænger. /.../

- Ingen her i Sÿsselet har i dette Aar
 klaget over landstripperie af Folk fra fremmede Sÿssler,

	<p>da og de har som fra Strömöe og Österöe have melt sig, have nesten medbragt beviis om Deres trang, eller paa anden maade gotgiort deres tilladelige Erinde. /.../</p> <p>Nord:Öre d 27. Juli 1829. Matras Forevist i Færöe Amtscontoir den 29. Juli 1829 Tillisch</p>
1830	<p>For saavidt Jeg ved indeværende Aars omreise i Sÿsselet til oppebærelse af Hans Kongelige Majestets Tiende Uld etc: har bemærket, og deels ved forespørgsel erfaret, angaaende Agerdyrkningen: da drives samme med sædvanlig Fliid, med hensyn til Kornavl, der icke er mindre end forhen, uanset at Kartöffel avlen der nu overalt er brugelig, og paa nogle steder især er temmelig tiltaget og udviidet, i hvilken anledning der, ved de allerfleste Böigdelauge er indhegnet stykker af Udmarken til dyrkning, da adskillige af de smaae lodsejere, have kæret sig over, at de af mangel paa sædejord, icke kunde faae dyrket hvad de vilde og behövede, saa er dog denne optagelse af Udmarken her i Sÿsselet for det meste liden og indskrænket, deels formedelst stædernes beskaffenhed, deels og ved de større Lodsejeres indvendinger mod samme. I övrigt med hensyn til Kornagrene, tegner det maadelig, og deels til liden Frugt. - Her i Sÿsselet vides icke at være nogen ledig eller Lösgiængere, der som arbejdsføre gaae og trýgler, icke heller nogen tjenstledige Folk, der jo her kan faae tjeneste naar de ellers ere duelige, eftersom adskillige Huusbönder for tiden ere manglende især for Tieneste Karle. - Af voxne Börn som hjemme hos Foreldrene og icke behövende, gives efter min for dette Aar förende Tÿende Liste, alene de i forrige Aar her anmærkede [3 nøvn nevnt] /.../</p> <p>Nord:Öre d 26. Juli 1830 Matras Forevist paa Færöe Amtshuus i Thorshavn den 29. Juli 1830 Tillisch</p>
	<p>[Sÿsselet tilstand beskrives nu andetsteds, efter særlig Amtsordre af 23. november 1830, medens resten i denne er rene retssager/RG]</p>
	<p>Reinskrivað liðugt 16.10.2002. Korrekturlisið 21.05.2009 og redigerað til ver 2.a 9.6.2009/ RG</p>
	<p>At leggja út á heimasíðuni History.fo</p>